УКЛІН ТОБІ, ПЕРЕМОЖЦЮ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комунар

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XIII.
№ 56 (1536).

ВІВТОРОК
9
ТРАВНЯ
1972 р.

Ціна 2 коп.

ОУНБ ІМ. Д. І. ЧИЖЕВСЬКОГО

ВІДКРИВСЯ III ЗЛІТ УЧАСНИКІВ ПОХОДУ „ШЛЯХАМИ СЛАВИ БАТЬКІВ"

КВІТИ ВЕСНИ — ГЕРОЯМ

В місті знову урочисті барви свята, свята, яке ми відзначаємо вже 27-й раз. Йдуть вулицями з бойовими нагородами ветерани війни, а біля обелісків в почесній варті стоять юні ленінці, комсомольці. На гранітні плити люди кладуть вінки весняного квіту.

А 7 травня до Кіровограда на обласний зліт з'їхались учасники походу молоді по місцях революційної, бойової та трудової слави радянського народу. Чотири сотні представників міських та районних організацій зібрались у військово-спортивному таборі. Вони привезли з собою рапорти про пошуки у своїх мандрівках, рапорти про здобутки у військово-патріотичній роботі серед молоді. Юнаки та дівчата прибули в обласний центр, щоб знову від імені усіх своїх ровесників перед героями війни і праці присягтись на вірність справі, за яку боролись їх батьки.

Напередодні свята Перемоги в місті відбулись вечори революційної, бойової та трудової слави. Учасники зльоту зустрілися на них з воїнами-ветеранами, героями праці, молодими робітниками, студентами, представниками інтелігенції обласного центру.

В Палаці культури імені 50-річчя СРСР зібралися комсомольці Світловодського, Устинівського, Знам'янського та Олександрійського районів. Їх зустріли студенти та викладачі педінституту, колишні фронтовики, ветерани праці. Викладач інституту полковник запасу П. І. Буксеєв виступив з доповіддю про визвольну місію Радянської Армії в роки Великої Вітчизняної війни, згадав про подвиги героїв-земляків, з хвилюючим словом звернувся до молоді начальник обласного штабу походу юнаків та дівчат шляхами слави батьків Герой Радянського Союзу В. О. Верхоланцев. То була оповідь про бойових побратимів, льотчиків, що громили ворожі аеродроми, йшли в бій з гітлерівцями, які спрямовували свій удар на столицю нашої Батьківщини. То були слова похвали молодим ентузіастам, які повсякчас підвищують свій духовний і фізичний гарт, в усьому наслідують своїх старших товаришів.

Від імені учасників походу молоді по місцях революційної, бойової та трудової слави радянського народу виступив перший секретар Світловодського міськкому комсомолу Віктор Петраков.

А потім звучала пісня про велич подвигів радянських воїнів - визволителів, про щасливе сьогодення.

Такі ж вечори відбулись в Палаці культури імені Жовтня, імені Калініна, гарнізонному клубі офіцерів, клубі ШВЛП, інституті сільськогосподарського машинобудування.

А вчора у військово-спортивному таборі села Федорівки на світанні тишу пробудив сурмач. Шикувались загони учасників походу. Незадовго в небо злетіла ракета. І почалась воєнізована гра. А потім — огляд строю і пісні.

Ввечері чотириста юнаків та дівчат у формі юнармійців зібралися в центрі Кіровограда. На площі Кірова відбулось урочисте відкриття зльоту. Юнаки та дівчата склали рапорт про свій похід. Під час його проведення вони подбали про відкриття в області 137 музеїв і кімнат бойової слави, одкрили імена 135 досі невідомих солдатів, спорудили 19 пам'ятників. А ще були мандрівки до міст-героїв, зустрічі з колишніми воїнами, ветеранами праці там, де гриміли бої з німецько-фашистськими загарбниками.

З прапорами, факелами з мелодією урочистого маршу комсомольці пройшли до пам'ятника загиблим воїнам. Попереду колони знову були старі більшовики, ветерани війни і праці.

Обласний зліт учасників походу молоді шляхами слави батьків продовжується.

(Докладний звіт читайте в наступному номері газети).

На знімку: Герой Радянського Союзу В. О. ВЕРХОЛАНЦЕВ з комсомольцями Світловодська.

Фото А. ПЕЧЕНЮКА.

АВТОГРАФИ ДЛЯ ПОКОЛІНЬ

ЦЕ МОЖНА без хвилювання читати книгу про тих, хто весною 1945 року прийшов туди, звідки починалась війна, і засвідчив її закінчення своїм підписом на рейхстагу. За багатьма підписами, зробленими на лицювальних плитах ворожого лігва, слідує хвилююча розповідь про звичайних і в той же час незвичайних людей, які витримали небувалу щодо напруження війну, відстояли Радянську Батьківщину, звільнили з фашистської неволі народи Європи.

Хто поклав початок підписам на рейхстагу?

— На це питання, напевне, ніхто не відповість, — говорить сьогодні облвоєнком з Узбекистану полковник Карімджан Ісаков. — Можливо, першими розписались бійці нашого батальйону...

І згадує він бій за рейхстаг. У хвилину затишшя звернувся до нього, тоді політрога батальйону, командир кулеметної роти Забіл Хахов:

— Сьогодні Перше травня, потрібно було б пам'ять залишити про цей день.

Ісаков запропонував вибити на стіні рейхстагу імена найхоробріших воїнів. Так на камені з'явилися прізвища кулеметників Петра Агаркова та Івана Єрмакова.

Можливо, це й був перший напис, що поклав початок «кам'яному літопису». Та чи так це важливо. «Я звузив би і спотворив справжню картину, — підкреслив Є. Долматовський, — коли б не згадав прикордонників Бреста, Перемишля, захисників Ліепаї, всіх тих, хто першим прийняв на себе удар 22 червня... А хіба не брали участі в штурмі рейхстагу захисники Москви й Сталінграда, гарнізон Ханко та мученики ленінградської блокади?»

Як логічне завершення справедливої війни прозвучала в квітні 1945 року команда учасника оборони міста Леніна, молодого лейтенанта-артилериста:

— За горе й страждання ленінградців по фашистському лігву — вогонь!

Про це згадує Андрій Пижов. Другого травня і його друзі залишили свої автографи на кахельній печі 3-го поверху рейхстагу.

У НАПИСАХ, зроблених на стінах рейхстагу, знайшов своє відображення багатонаціональний характер перемоги радянського народу над німецьким фашизмом. До чорно-сірої будівлі на березі Шпрее дійшли радянські воїни з усіх республік нашої неосяжної держави — союзних і автономних, з областей і міст. «Народи СРСР, — говориться в постанові ЦК КПРС «Про підготовку до 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік», — в єдиному строю героїчно боролись і самовіддано трудились в ім'я захисту своєї соціалістичної Вітчизни, загальної перемоги над ворогом, продемонстрували світу чудеса стійкості й мужності». Про це свідчить книга «Автографи Перемоги» Євгенія Долматовського. Численні розділи читаються як стислі повісті. «Дійшли!» — розгонисто написав на рейхстагу Герой Радянського Союзу капітан Микола Любезний. Нині підполковник запасу.

КОМСОМОЛЕЦЬ із туркменського села Гаркез Алаберди Агаєлієв йшов до рейхстагу від стін Сталінграда. В боях на сандомирському плацдармі він став Героєм Радянського Союзу. «Серед інших цікавих російських, грузинських, латиських, білоруських прізвищ, — розповідає Є. Долматовський, — я записав українське прізвище — Подуст». Було це в травні 1945-го. Знову це прізвище автор книги побачив в Указі Президії Верховної Ради про нагородження до 50-річчя Радянської влади офіцерів за успіхи в бойовій та політичній підготовці. Виявилось, що той, хто розписався на правій колоні рейхстагу і нагороджений офіцер — одна і та ж особа, Михайло Олександрович Подуст.

А для дочки професійного грузинського революціонера Галі Джаші та її брата Миколи Джаші розпис на рейхстагу був вісточкою про те, що обидва живі й щасливо закінчили війну. Після демобілізації вони зустрілись у рідному Тбілісі.

Через усі випробування війни пройшли й троє друзів з Баку — Філімонов, Міртагієв і Кузьмін. Плита з вестибюля рейхстагу, на якій Бахрам Міріш Огли Міртагієв написав ці прізвища, нині зберігається в Центральному музеї революції.

Неможливо навіть перерахувати усіх героїв книги, так їх багато. А час і роки, безумовно, поповнять її новими іменами. На перекличку переможців прийде ще багато інших, фронтовиків, імена яких поки що не названі. Така книга не може не мати продовження. Головний герой її — народ, а історія народу невичерпна.

В. ФЕДОТОВ, підполковник.
АПН.

На фото вгорі: вони розписались на стінах рейхстагу в 1945-у.

Фото з журналу «Фрайє вельт».

„БУДЕ ДВІ РІЧНИХ НОРМИ“,—

СКАЗАВ ФОРМУВАЛЬНИК П. С. ЦУКАНОВ НА МІТИНГУ РОБІТНИКІВ ЗАВОДУ «ЧЕРВОНА ЗІРКА».

Біля Дошки пошани, у традиційному місці урочистостей, зібралися робітники ордена Трудового Червоного Прапора заводу «Червона зірка» на мітинг. Підприємство відзначене ще однією урядовою нагородою — Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Колектив червонозорівців одержав урядове завдання по достроковому випуску і поставці сільському господарству кукурудзяних сівалок до початку сівби кукурудзи у цьому році. Він з честю виконав завдання і удостоївся нагороди. Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР нагороджена також група робітників та інженерно-технічних працівників.

З такої нагоди відбувся мітинг. Схвильовано дякували партії та урядові за увагу, за турботу робітники заводу, його керівники. Вітали славних трудівників представники інших кіровоградських підприємств, перший секретар міськкому КП України І. П. Валявський.

На фото вгорі: у президії урочистого мітингу робітників, інженерно-технічних працівників і службовців заводу «Червона зірка», присвяченого нагородженню підприємства Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР. Внизу — учасники мітингу.

Фото В. КОВПАКА.

ДО ПОРТРЕТА СУЧАСНИКА

З КЛЕЙМОМ ТЕРЕНЧУКА

Якщо слюсаря Теренчука робота, то можете не перевіряти, — відмінна робота. Анатолій не зганьбить особистого клейма браком, не принизить своєї честі і честі свого підприємства. І коли довідалися члени бригади С. Куриленко, В. Кожанов, Н. Рувінський, що бригадира їхнього нагородили Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, щиро зраділи, привітали щиро. Та й то сказати, весь другий механоскладальний цех радів, бо таки доклала бригада рук до виконання урядового завдання. Бувало, по півтори—дві зміни Анатолій Теренчук з бригадою не залишали цеху.

— Це, друзі, не система, — говорив у таких випадках товаришам. — Це, друзі, особлива робота, уряд просить у нас допомоги і сподівається на нас. А робочих рук, самі знаєте, обмаль. Постоїмо ударну вахту!

— Постоїмо! — відповідали. — І стояли. Стояли на чолі із своїм бригадиром, молодим комуністом Анатолієм Теренчуком. Кожен з них перегорнув листочки свого особистого календаря набагато місяців уперед — за перший квартал цього року невеликий колектив виконав своє завдання на 262 проценти. Що ж до керівника, то він працює в рахунок вересня.

Він завжди був у числі комсомольських активістів. А коли комітет комсомолу рекомендував Анатолія у члени КПРС, коли вперше взяв у руки партійний квиток, тоді зрозумів, що до розлуки з комсомолом ще далеко.

Анатолія обрали начальником штабу «Комсомольського прожектора». Доручення не з легких, виконання його приносить іноді й неприємності: той, бачте, образився, що у стіннівці покритикували, тому не до вподоби рейд, той гоноровито не помічає «прожектористів» — теж мені контролери, без вас є кому перевіряти і критикувати. Та начальник штабу переконаний, що то сфера особистих стосунків, а вони, ці стосунки, не повинні заважати головному, громадському. І вже як до чого взявся начальник штабу «КП», то не відступиться, достукається й до народних дозорців, і до керівників цеху.

Головна дільниця в цеху — зварювальна. І найскладніша. Тут, природно, частіше й трапляються неполадки, недоробки.

Протоптали туди стежку. Перший рейд там провели ще восени минулого року, як обрали Анатолія начальником штабу. Виявили десятки кілограмів метизу, змішаного з сміттям. Спрямували сигнал начальникові цеху. Через кілька днів — знову на тій же дільниці. Та не для того лише, щоб перевірити, чи вжиті заходи за попереднім сигналом.

На дільниці інше побачили: цехова оснастка знаходиться на вулиці, не пофарбована, не змащена, покривається іржою. Непорядок, одним словом, Попередили начальника служби П. Я. Марущака, інженера цеху П. П. Казаріна.

— Справедливе ваше зауваження, — відповіли. — Наведемо порядок.

Не образились, вдячні за допомогу. Та однаково, як секретар комсомольського бюро цеху Люба Савченко каже, що мають прийти «прожектористи», просять: не треба, Любо, особисте клеймо Теренчука знаємо, що слід, зробимо, а «прожектористів» не треба.

Ну, та сам характер виробництва примушує туди заглядати. І ось знову вони там. На цей раз перевіряють якість зварювання. У книзі обліку роботи «КП» появляється запис: «Неякісні шви на рамах сівалок СК-НК-6 та СК-3,6». Не вся робота — брак. Лиш деякі рами можуть виявитись непридатними до використання. Але мимо пройти не можна.

Наступного дня читаємо вже інший запис: «Якість зварювання добра». Та ще й зазначено, яких майстрів, яких робітників заслуга в тому, що зліквідовано брак. І, мабуть, майстрові Григорію Івановичу Сахненку та робітникам приємно було бачити той новий запис, довідатись про «реабілітацію».

На вітер слова не кине Анатолій — хазяйське воно у нього, ваговите, так і хочеться порівняти з тим добірним зерном, що виросте після засіву кіровоградськими сівалками. Як колос ним наповнений, так Теренчукові будні наповнені клопотами про сівалки, про свою норму, про метал, про якість праці товариша, а в результаті — про хліб.

І. ЧОРНОГОРЕЦЬ.

м. Кіровоград,
завод «Червона зірка».

ДАМО ТРИ ТИСЯЧІ!

ДІВЧАТА СТАЛИ ДОЯРКАМИ...

89 членів ВЛКСМ у колгоспі «Прогрес». З них на фермах трудиться більше половини — 59 чоловік. Це доярки і телятниці, свинарки, доглядачі тварин і кормовози, механізатори.

Колгосп «Прогрес» — одне з передових господарств Новомиргородського району. І в тому, що тут успішно справились з виконанням зобов'язань першого року дев'ятої п'ятирічки, немала заслуга комсомольців та неспілкової молоді. І зараз, готуючись гідно зустріти славне 50-річчя утворення СРСР, комсомольці виступають застрільниками змагання, ініціаторами цінних починань. Колгосп знову йде в числі передових по надоях молока.

Ось одна з правофлангових змагання — комсомолка Тамара Басенко. Її по праву називають кращою молодою дояркою колгоспу, майстром високих надоїв. Адже Тамара вже в першому році дев'ятої п'ятирічки перевиконала соціалістичне зобов'язання, одержавши по 3184 кілограми молока на корову.

— Тепер зобов'язалась надоїти по 3200 кілограмів, — говорить Тамара. — Така моя відповідь на звернення молодих доярок-трьохтисячниць Кіровоградщини.

— На Тамару Басенко рівняються у нас всі молоді тваринники, — каже комсомольський ватажок Валерій Гінкул. — Її приклад справді запалюючий, яскравий, бо слова не розходяться з ділом.

Юнаки та дівчата колгоспу гаряче відгукнулись на звернення учасників обласної наради-семінару молодих доярок-трьохтисячниць до всіх молодих доярок Кіровоградщини. Комітет комсомолу турбується про гласність змагання, правильне застосування моральних і матеріальних стимулів. На кожній з трьох ферм є дошки показників змагання, випускаються «бойові листки», «блискавки», «тривожні сигнали». Незабаром на кожній фермі будуть встановлені Дошки пошани, біля контори колгоспу щодня заповнюється художньо оформлений стенд — «Хто сьогодні веде перед по надоях молока».

Донедавна ще мало комсомольців трудилось на фермах другої комплексної бригади.

— От саме про це пішла мова на комсомольських зборах, — продовжує розповідь Валерій Гінкул. — Вирішили створити на молочнотоварній фермі другої бригади комсомольсько - молодіжний колектив доярок. Тепер тут діє такий колектив, ядром якого стали 8 доярок-комсомолок. Серед них — Валентина Мулявко, яка доїть щодоби близько 10 кілограмів молока на корову, а за рік зобов'язалась одержати по 3200 кілограмів; сюди ж після школи прийшла її сестра Ніна; за трьохтисячні надої змагається Зінаїда Бережна. Дівчата обмінюються досвідом, допомагають одна одній удосконалювати майстерність, збагачуються знаннями.

— Найближчим часом комітет комсомолу організує зустріч нашої кращої доярки Тамари Басенко з членами новоствореного молодіжного колективу, — ділиться планами В. Гінкул. — Хай Тамара розкаже про свій досвід, покаже, як і що слід робити, щоб надої день у день зростали.

...У комітеті комсомолу ви побачите вимпел з написом: «Кращому молодіжному колективу ферми». Можливо, цей вимпел скоро майоріти ме на фермі № 2.

І. РОМАНЕНКО,
наш громадський
кореспондент.
м. Новомиргород.

НЕВТОМНИЙ ОРГАНІЗАТОР

Трудящі Кіровоградщини широко відзначили День радянської преси та 60-річчя з дня виходу першого номера «Правди». В обласному центрі відбулися урочисті збори представників партійних, радянських, профспілкових, комсомольських організацій, журналістів та активістів преси.

Збори відкрив другий секретар міськкому КП України А. Д. Сухачов.

З доповіддю про День преси виступив редактор обласної газети «Кіровоградська правда», голова бюро обласної журналістської організації А. П. Мостовий. Він підкреслив, що нинішнє свято проходить під знаком підвищення ролі преси в боротьбі за здійснення рішень XXIV з'їзду КПРС, мобілізації трудящих на гідну зустріч 50-річчя утворення СРСР.

Учасники зборів одностайно прийняли вітального листа Центральному Комітету КПРС і Центральному Комітету КП України.

Участь в урочистих зборах взяли секретар обкому партії Д. С. Сиволап, завідуючий відділом пропаганди і агітації обкому партії О. К. Піскунов, члени бюро міськкому КП України, виконкому міської Ради депутатів трудящих.

ДРУЖБА НЕ ЗНАЄ КОРДОНІВ

У центральному лекторії міста Кіровограда відбулась читацька конференція на тему: «Юність викриває імперіалізм». Вона проводилась бібліотекою імені Шевченка разом з працівниками облкниготорга і була присвячена республіканському весняному святу книги.

Перед присутніми виступив завідуючий лекторською групою обкому ЛКСМУ Г. Усцимчук. Він розповів про міжнародний молодіжний рух, про життя молоді за рубежем, повів розмову про те, як працюють, вчаться радянські юнаки та дівчата.

А учениця СШ № 11 Ганна Чернова говорила на конференції про інтернаціональні зв'язки радянської молоді, згадала про листування шкільної піонерської організації з своїми ровесниками з соціалістичних країн.

Потім виступили робітниця швейної фабрики комсомолка Тамара Ярошенко, студент педінституту Володимир Бондаренко, учасник літературної студії «Сівач».

Під час роботи конференції працювала виставка-продаж політичної і художньої літератури.

А. ПЕЧЕНЮК.

ВОНИ БИЛИСЬ ЗА БАТЬКІВЩИНУ

СІМ'Я КОМАНДИРА

Настали літні канікули. Галя метушилась радісна і збуджена. Адже вони скоро всією сім'єю поїдуть відпочивати на Кіровоградщину! Готувала для своїх подружок подарунки, збиралась розповісти, як тут, на семому кордоні, знайшла собі щирих друзів. І раптом...

Батько, красивий, ставний командир попрощався ласкаво і пішов. Пішов, не відаючи, що більше ніколи не побачить дочки.

...Спливали дні, місяці, роки. Троє тяжких літ війни минуло. Майор Петренко в своїй автобіографії писав: «З початку війни зв'язку з сім'єю не маю». Знайомі його бачили тяжко поранених дружину й дочку в боях на підступах до Проскурова. Тоді ж чув про них по радіо.

Це було в один з гірких липневих днів сорок першого. Поранений червоний командир, затамувавши біль, з сльозами на очах слухав передачу. «Патріотичний вчинок сім'ї Петренка» — так називався радіонарис. В ньому йшлось про те, як дружина кадрового командира, Тетяна Іванівна, добровільно пішла медсестрою в діючу армію, чотирнадцятирічна дочка Галя — санітаркою в медсанбат, де служила мати. А Федір Никонович Петренко в перші години війни стрівся віч-на-віч з підступним ворогом і відважно бився з гітлерівською ордою в оборонних боях.

●

ВІДТОДІ минули десятиліття. Стежини пошуків привели мене в Херсон. Зустрівся з Тетяною Іванівною. В гості приїхав з Краснодару і заслужений ветеран війни Ілля Павлович Харченко. З ним Федір Никонович із першого до останнього днів війни йшов фронтовими дорогами.

Тетяна Іванівна і Ілля Павлович згадують минуле, пережите... І вимальовується образ мужнього командира, душевної людини, відданого товариша, чудового сім'янина. Виходець з бідної селянської сім'ї із села Ковалівки, що на Кіровоградщині, Федір Никонович Петренко пройшов складний і нелегкий життєвий шлях. Чотирикласне училище. Дев'ятнадцятирічним юнаком у 1922 році вступив добровільно в армію. Закінчив Українську кавалерійську школу ім. М. С. Будьонного в Кіровограді. Виріс від командира взводу до заступника командира дивізії.

Тетяна Іванівна приїхала в Кіровоград з села Арсенівки, колишнього Великовисківського району, на навчання. Тут зійшлися їх життєві стежки.

— Ми побралися. Я залишилась учителювати, — розповідала мені вона. — Вивчилася на медсестру. Потім переїзди, переїзди.

Коли мова заходить про Галю, настає тяжка гнітюча тиша. Тетяна Іванівна встає з-за столу і, спираючись на палицю, обережними кроками міряє кімнату.

— Федір Никонович багато разів подзвав на розшук сім'ї, — стишеним голосом говорить Ілля Павлович. — Та все марно. І тільки в березні сорок четвертого, коли наш кавалерійський корпус йшов з боями по Кіровоградщині, прийшла звістка, сумна і трагічна.

— Наші війська тоді вже звільнили Житомирщину, — знову звучить голос господарки, — розгромили ворога під Корсунь-Шевченківським.

— А сталося ось що, — повертається в минуле Ілля Павлович. — У червні 1941 року німецький чобіт топтав нашу землю, гітлерівці рвалися до Києва. На медсанбат напала німецька танкова колона і обстріляла його. Фашисти! Поранені опинилися в смертельній небезпеці. За зброю взялися всі. Галя — теж. Та сили були нерівні. Фашистські недолюдки не щадили й поранених. А юна санітарка загинула під гусеницями танка.

Її мати була поранена в обидві ноги. Гітлерівці ходили по полю і пристрілювали поранених. А коли стемніло, жителі навколишніх сіл, ризикуючи своїм життям, прийшли на допомогу. Потім в сільській хаті кухонним ножем ампутували ногу. Всі роки окупації Тетяна Іванівна переховувалася в Краснополі, Янушполі.

Малолітній онук Федя, названий іменем діда, слухаючи цю оповідь, затамував подих. По щоках Марини, яку Петренки удочерили по війні, котиться непрошена сльоза.

— Після війни ми так і не стрічалися з Федором Никоновичем, — сумує його бойовий друг. — Все збиралися. І на тобі...

Чотири поранення, контузії надломили його здоров'я. Побував ще на Черкащині під час святкування 25-річчя Корсунь-Шевченківської битви, з'їздив у Голованівський район, де відвідав могили своїх побратимів. І перестало битися серце воїна-ветерана.

В музеї історії Корсунь-Шевченківської битви зберігається орден Леніна, багато інших нагород, документи, особисті фронтові речі полковника Ф. Н. Петренка, а також матеріали, що розповідають про мужність і відвагу його дружини та дочки. І відвідувачі схиляють голови перед цими дорогоцінними реліквіями.

А на братській могилі в селі Краснопіллі Янушпільського району на Житомирщині, де похована юна патріотка Галя Петренко, завжди живі квіти. Тут піонери дають клятву на вірність справі, за яку віддала вона найдорожче — життя...

В. ХАРЧЕНКО,
заступник директора музею історії Корсунь-Шевченківської битви.

НАША 409-та СТРІЛЕЦЬКА

В центрі міста, на вулиці Шевченка, — меморіальна стела, на якій перелічені військові частини, що брали участь у боях за визволення Кіровограда.

Повз неї тече вулиця. Перехожі читають і читають номера цих військових частин. Одні згадують, інші лише уявляють. Я їм вдячний і за це. Адже для більшості кіровоградців це — лише малий епізод у великій героїчній історії, та ще й досить давньої історії.

В кінці списку значиться 409-та стрілецька дивізія. Коли б я не дивився на нього, бачу лише цей рядок, цей номер. А для багатьох з вас це просто дивізія, навіть не гвардійська, яка виконала свій обов'язок перед народом, виконала з честю, і пішла з боями далі на захід.

Кіровоградці в подяку за своє визволення написали золотом номер моєї дивізії на монументі воїнської слави.

Але слава 409-ї стрілецької почалась багато раніше. Пам'ятають її степи приазовські, простори кубанські і широкий Дніпро. Де б вона не діяла, завжди була гідною свого великого народу. Сини всіх національностей Радянського Союзу кували славу нашої стрілецької. Численні бої і довгі походи згуртували її склад в єдину дружну сім'ю, у грізну силу в боротьбі з загарбниками.

За моєї пам'яті 409-та стрілецька стала Кіровоградською, потім отримала орден Богдана Хмельницького. Вона вийшла переможцею в суперництві з технікою ворога у весінню негоду 1944 року, відстояла плацдарм під Яссами, взяла Карпати, громила ворога на Середньо-Дунайській рівнині і під Будапештом, добивала фашистського звіра в горах Чехословаччини.

Звичайно, за сьогоднішніми уявленнями Будапешт не такий вже й далекий, та і річки є значно ширші, аніж Дніпро. Але я досі відчуваю на плечах свій ПТР, а на долонях — нерівності держака лопати. Так багато пройдено, так багато вирито окопів і так багато втрачено друзів на цьому довгому-довгому солдатському шляху!

Час чимало подій стирає з пам'яті. Але є таке, що залишається в ній навічно. Ось і зараз, як живий переді мною — командир полку Логвінов. Так і постає у спогадах спокійною, розсудливою, по-батьківському доброю, невисока літня людина в командирській шинелі.

Легендою оповиті, романтикою прикрашені спогади про командира дивізії Гречаного. У тяжку хвилину він міг повести в контратаку групу нестроєвиків та відбити атаку противника. І це — в ясний сонячний день, в повній генеральській формі! Тоді одні казали — щасливий, але більшість солдат вважали улюбленого командира героєм.

Ось про це я думаю, ідучи повз меморіальний монумент.

Я внутрішньо підтягуюсь і проходжу мимо, скосивши очі на номер 409.

Іду, як бувало в поході.

В. КОВАЛЬ,
викладач Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування, колишній рядовий 409-ї стрілецької дивізії.

Ніколи не заросте народна стежка до пам'ятників героям, що ціною життя свого зберегли людству сонце, надію, мир (фото вгорі).

Юні знають про Велику Вітчизняну війну не лише з книг. Немало хвилюючих розповідей вкарбують у їх пам'ять зустрічі з ветеранами (фото в центрі).

Кожна зустріч з Героєм Радянського Союзу А. Ф. Худяковою відкриває перед піонерами нові сторінки літопису і героїзму. Ось чому так раді їй в Червонокам'янській школі-інтернаті (фото внизу).

ЖІНОЧІ ЕКІПАЖІ

Довкола радісна і насторожена тиша. Сьогодні тут, в Червонокам'янській школі-інтернаті, зустріч з Героєм Радянського Союзу колишньою льотчицею Антоніною Федорівною Худяковою. Учні святково одягнені, всі з нетерпінням чекають тієї хвилини, коли дорогий гість ступить на шкільне подвір'я.

З машини виходить жінка у військовому одязі. На грудях — Золота зірка Героя, ордени і медалі. Тісним кільцем оточують діти Антоніну Федорівну, всі разом йдуть до святково прибраної зали, де чекають їх піонери, учасники Великої Вітчизняної війни, приїжджі друзі з підшефної військової частини, які теж звільняли село.

Антоніна Федорівна підійшла до трибуни. Вона розповідає про своє життя, про службу дівчат в льотних частинах під час Великої Вітчизняної війни. Розповідає про подвиги льотчиць — Героїв Радянського Союзу. То сум, то радість на дитячих обличчях. Вони глибоко сприймають розповідь ветерана війни. І їм гордо стає за людей, які відстояли нашу Радянську Вітчизну в жорстокій битві з ворогом.

Антоніна Федорівна згадує: «Літак потрапив у шквальний зенітний вогонь, але летить до цілі. Загорівся, та продовжує летіти. Ось скинуті бомби — завдання виконано, можна і назад. Але полум'я добирається до кабіни... Льотчиці гинуть...»

А потім напуття дітям:

— Будьте і ви наполегливими у вашому щоденному житті, навчанні!..

О. КОВАЛЕНКО.

СИНІВСЬКА КЛЯТВА

1945 рік. Щойно закінчилась війна. На площі коло сільради зібралося майже все село. Біля самої трибуни — десятирічний Віля Загальський.

— На трибуну піднімається приїжджий гість, представник військової частини.

— Товариші! Сьогодні я вручаю нагороди Олександра Петровича Загальського, який загинув у боях за Батьківщину, його синові.

І він передав Віті ордени Леніна, «Вітчизняної війни» І ступеня, «Червоної Зірки», медалі «За бойові заслуги», «За оборону Ленінграда».

Хлопчик розхвилювався. А поруч плакали мати й сестра, витирали сльози односельчани...

Віктор пам'ятав батька — невисокого, кремезного, з живими темними очима, завжди веселого й енергійного. В рідному Сальковому його поважали як комсомольського ватажка, в сусідньому, Солгуровому,—як голову сільської Ради. Звідти він і пішов на фронт.

І ось тепер батька немає. Ледве доходять до свідомості слова військового.

— Останні роки війни Олександр Загальський служив у десантній групі. Він уже не раз вилітав у тил ворога з групою десантників. Перерізаючи комунікації, виводячи з ладу мости, вони відрізали німецьким військам шлях до відступу, не давали можливості доставляти боєприпаси, допомагали наступові наших військ.

Частина, в якій служив Олександр, базувалася недалеко від Москви. В перервах між бойовими завданнями, він бував у столиці, милувався її площами і вулицями, мріяв, як повернеться додому і розповість дітям про Москву, а потім обов'язково привезе їх сюди на екскурсію.

...В штаб командування їх викликали вранці. Коли вишикувались усі двадцять шість, полковник сказав:

— Завдання особливо важливе й небезпечне. Наші війська через кілька днів перейдуть у наступ в районі Кенігсберга. Ви маєте зайняти позицію за містом і перешкоджати відступу німецьких частин.

Вони виконали завдання, але повернулися не всі. Тоді загинув і комуніст Загальський. А його документи, нагороди збереглися в штабі. І ось їх передали його синові...

Віктор слухав розповідь і в душі давав собі клятву: «Буду таким як батько. Адже я — піонер». А незабаром його було прийнято до суворовського училища. Після закінчення навчання Віктор одержав призначення в місто Калінінград, колишній Кенігсберг. В перший день він піднявся сходинками до обеліска, встановленого калінінградцями на знак пам'яті про тих, хто загинув, звільняючи місто, і поклонився героєм, вилитим в бронзі...

С. ЕЙДЛІН,
наш громадський кореспондент.
Гайворонський район.

ПІСНЯ ЧЕРВОНИХ СЛІДОПИТІВ

Слова В. ШУЛЬГИ. Музика В. НІМЧИНОВА.

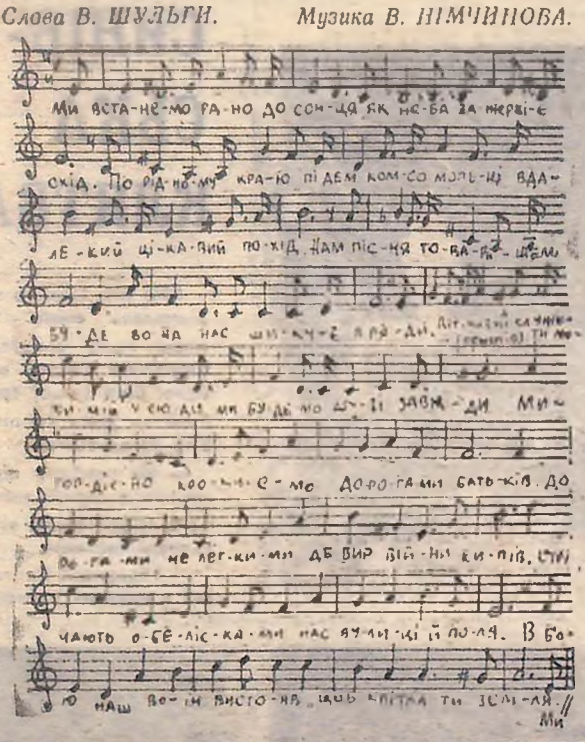

● *Цю пісню на обласний зліт учасників походу «Шляхами слави батьків» привезли юнаки та дівчата Новомиргорода.*

Ми встанемо рано до сонця,
Як тільки зажевріє схід,
По рідному краю підем,
комсомольці,
В далекий, цікавий похід.
Нам пісня товаришем буде,
Вона нас шикує в ряди.
Вітчизні служити любимій усюди
Ми будемо, друзі, завжди.

ПРИСПІВ:

Ми гордісно крокуємо
Дорогами батьків,
Дорогами нелегкими,
Де вир війни кипів.
Стрічають обелісками
Нас вулиці й поля.
В бою наш воїн вистояв,
Щоб квітла ти, земля.

Ми встанемо рано, до сонця
Як неба зажевріє схід.
По рідному краю, підем,
комсомольці,
І труби нас кличуть в похід.
Хай зорі святі обелісків
До щастя осяють нам путь
Батьків своїх прапор червоний,
священний
Сини у житті пронесуть.

НАПЕРЕДОДНІ СВЯТА ВОЇНИ-КІРОВОГРАДЦІ ПОБУВАЛИ В БАГАТЬОХ КОМСОМОЛЬСЬКИХ ТА ПІОНЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ, ВОНИ РОЗПОВІЛИ СВОЇМ РОВЕСНИКАМ ПРО ТЕ, ЯК ПРОДОВЖУЮТЬ СЛАВНІ ТРАДИЦІЇ СВОЇХ БАТЬКІВ В СПРАВІ ЗМІЦНЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ РІДНОЇ ВІТЧИЗНИ.

НАВІТЬ ДОШКІЛЬНЯТА СЛУХАЛИ ОПОВІДЬ МОЛОДОГО ВОЇНА.

НА ЗНІМКУ: ЗУСТРІЧ В ДИТЯЧОМУ САДКУ «РАНДУГА».

Фото Л. РЕЗНІЧЕНКА.

ЩОБ ВИРОСЛИ ЛЕНІНЦЯМИ

● З ОБЛАСНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

РАДЯНСЬКА країна готується відзначити ювілей наймолодшого громадянина — піонера. Зайдіть в будь-яку школу, в ній все говорить про наближення чудового свята. Школярі зустрічаються з першими піонерами, героями Вітчизняної війни і героями праці. Сьогодні гостріше відчуття єдності трьох поколінь — комуністів, комсомольців, піонерів і символ цієї єдності — червоний галстук — радянська юнь носить з гордістю і особливою шаною.

«Створена з ініціативи Комуністичної партії піонерська організація є важливою ланкою в системі комуністичного виховання підростаючого покоління», — говориться в Постанові ЦК КПРС «Про 50-річчя Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна». Саме питання комуністичного виховання учнівської молоді і стояли в центрі уваги учасників обласної науково-практичної конференції, присвяченої 50-річчю Всесоюзної піонерської організації, яка відбулася нещодавно в Кіровограді.

Директори шкіл, інспектори рай(міськ)вно, завідуючі відділами студентської, шкільної молоді і піонерів МК, РК ЛКСМУ, директори позашкільних закладів ,організатори позакласної та позашкільної роботи, класні керівники, старші піонервожаті, вожаті-виробничники, які взяли участь у конференції поділилися досвідом роботи з різних питань діяльності піонерської організації.

Перший секретар обкому ЛКСМУ М. Гайдамака у своїй доповіді зупинився на актуальних питаннях роботи піонерських організацій в світлі рішень XXIV з'їзду КПРС і XVI з'їзду ВЛКСМ. Комсомол разом з піонерською організацією щоденну роботу мають спрямовувати так, щоб кожен позакласний захід, організація навчального процесу несли чітке ідейне навантаження, виховували у школярів високі моральні якості, почуття любові до Радянської Вітчизни, братерської дружби народів СРСР, пролетарського інтернаціоналізму, сприяли підвищенню громадської активності піонерів.

Ленінський заповіт — учитися комунізму — повинен завжди надихати піонерів і школярів, викликати прагнення вчитися свідомо.

В центрі уваги численних секцій стояли питання виховання в піонерів та школярів високої комуністичної ідейності, діалектико-матеріалістичного світогляду, класового підходу до аналізу явищ сучасної міжнародної політики. Важливе місце в роботі секцій приділялося висвітленню питань інтернаціонального виховання в зв'язку з підготовкою до 50-річчя утворення СРСР, військово-патріотичному вихованню, тощо.

Озброїти учнів міцними знаннями, прищепити їм почуття любові та інтересу до вивчення шкільних предметів, — цей напрямок був і залишається головним у роботі педагогічного колективу. Але визначальним в його діяльності повинен бути творчий підхід до кожного уроку, використання різноманітних форм і методів, які б заохочували пізнавальну активність учня. На прикладі окремих педагогічних колективів інспектор шкіл Гайворонського районо С. В. Шевряков розкрив тему «Боротьба за успішне навчання піонерів — складова частина комуністичного виховання».

Цікаві й актуальні теми роботи з піонерською організацією підняли у своїх доповідях на секції завідуючі відділами студентської, шкільної молоді і піонерів МК, РК ЛКСМУ та директорів позашкільних закладів.

Комсомол завжди був надійним і вірним наставником, помічником піонерії. Він спрямовує роботу піонерської організації, допомагає Комуністичній партії у справі виховання підростаючого покоління. Керівництву і шефським зв'язкам комсомолу і піонерії присвятила свій виступ секретар обкому ЛКСМУ А. І. Василенко. Цікавим досвідом роботи позашкільних дитячих закладів поділилася директор Знам'янського Будинку піонерів М. В. Євдокимова. На єдності дій РК ЛКСМУ і позашкільних закладів зупинився у своїй доповіді директор Гайворонського Будинку піонерів М. Г. Деркач.

Активно пройшло обговорення питань комуністичного виховання учнівської молоді на засіданні секцій організаторів позакласної та позашкільної роботи і класних керівників, секцій старших вожатих та вожатих-виробничників.

Протягом двох днів роботи конференції було заслухано 4 доповіді на пленарному засіданні і 40 доповідей-повідомлень під час роботи секцій.

Під час роботи конференції її учасники обмінялися думками з різних актуальних питань комуністичного виховання піонерів і школярів, висловили ряд цінних зауважень і пропозицій

М. СЕМЕНЮК.

БОЄЦЬ ПРАВОПОРЯДКУ

ІНСПЕКТОРУ карного розшуку Маловисківського районного відділу внутрішніх справ Анатолію Федоровичу Колеснику, здається, що він і не мріяв про іншу професію. Не завжди трапляється так, що відразу визначиш своє місце в житті, обереш професію до душі.

Закінчивши службу в авіації, А. Колесник працював ливарником на заводі «Червона зірка», завжди виконував норми виробітку, був заступником секретаря цехової комсомольської організації. В 1967 році робітники ливарного цеху рекомендували його на роботу в міліцію.

Начальник Маловисківського районного відділу внутрішніх справ Т. С. Шаповалов говорив молодому спеціалісту, що робота нелегка, але почесна. Так розпочалось знайомство з новими обставинами, з новими людьми.

Складна робота вимагає великого напруження, але інспектор у взаєминах з людьми завжди стриманий, спокійний. Анатолій ніколи не поспішає робити висновки, бачить в людині все позитивне, вміє заглянути в душу, об'єктивно розібратися у всьому, своєчасно попередити злочин.

...Було це три роки тому. Тривожний сигнал поступив з Оникіївської споживчої кооперації. Невідомі пограбували магазин. На місце події відразу виїхала оперативна група, в якій був і А. Колесник. Ще в дорозі склали план розслідування.

Детальний аналіз на місці крадіжки встановив, що замок зірвано викруткою, а згодом її було знайдено. Очевидно, злодій поспішав і випадково залишив «знаряддя праці», а на столі — папірець, на якому написано «Чорний тюльпан».

Через деякий час в Черкаській області якийсь Решетов викрав машину і під час аварії зник, та при допомозі експертизи вдалося встановити, що Решетов і «Чорний тюльпан» одна і та ж особа. Спільними зусиллями працівників міліції Маловисківського району та Черкаської області було спіймано злочинця.

Нині комуніст А. Колесник — справжній боєць правопорядку. Він створив актив, до якого входять члени добровільних народних дружин, з їх допомогою контролює поведінку людей, схильних до правопорушень. За сумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків лейтенанту міліції А. Ф. Колеснику наказом начальника Маловисківського райвідділу внутрішніх справ присвоєно почесне звання «Кращий інспектор карного розшуку».

Л. ПАПЧЕНКО.

● ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СЕРЕДА, 10 ТРАВНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.35 — Новини. (М). 9.45 — Для школярів. «Піонерія на марші». (Ульяновськ). 10.15 — Кольорове телебачення. Телевізійний художній фільм «Бумбараш». 1 серія. (М). 11.15 — Телевізійний нарис «Комуніст і час». (Сімферополь). 11.45 — Кольорове телебачення «Сцени з російських опер». (М). 12.20 — На полях країни. (М). 12.30 — «Шахова школа». Клас шахістів-розрядників. (М). 13.30 — Новини. (М). 17.00 — «Телеекран пошани». (Одеса). 18.00 — Телевізійні фільми ЧССР. (К). 18.30 — Спортлото. (Донецьк). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К). 19.20 — Концерт. (Донецьк). 20.45 — «На добраніч, діти!». (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Пісні перемоги». (Львів). 22.10 — Кольорове телебачення. «Поріднені міста». (К). 23.10 — Вечірні новини. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 16.10 — «Індустріалізація». Навчальна передача з історії. (М). 16.50 — «Звірі весною». Навчальна передача для молодших школярів. (М). 17.15 — Програма мультфільмів. (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — Документальні фільми. (М). 19.00 — «Наука сьогодні». (М). 19.30 — Програма Чехословацького телебачення. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Музиканти про музику». (М). 22.40 — Спортивний щоденник. (М). 23.00 — Новини. (М).

ЧЕТВЕР, 11 ТРАВНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.35 — Новини. (М). 9.45 — Кольорове телебачення. Для дітей. «Веселий Карандаш і його друзі». (М). 10.15 — Телевізійний художній фільм «Бумбараш» 2 серія. (М). 11.20 — «Робітнича честь». (Ростов-на-Дону). 11.50 — «Музика для всіх нас». (М). 13.10 — Новини. (М). 17.00 — «Піонерський салют». (Львів). 17.30 — «На головних напрямках п'ятирічки». «Будови Донбасу». (Донецьк). 18.00 — Фільм-концерт «Солдат завжди напоготові». (К). 18.30 — Наші поради. (К). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К). 19.35 — М. Юфіт «Мій дядя». Прем'єра телеспектаклю. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Кінопанорама. (М). 23.15 — Новини. (М).

ДРУГА ПРОГРАМА. 15.20 — «Російська мова». (М). 16.05 — «Природа влітку». Навчальна передача з природознавства. (М). 16.30 — «Людина і закон». (М). 16.45 — Кольорове телебачення. Для школярів. Телевізійний фільм «Рішення на піонерський прапор». (М). 17.30 — «Літературні читання». (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — «Представляємо — лауреати...» (М). 19.00 — Ленінський університет мільйонів. 19.30 — О. Гальперіна, Ю. Анненков. «Перехоплювачі». Вистава Запорізького музично-драматичного театру ім. Щорса. (Запоріжжя). В перерві — «На добраніч, діти!». (К). Програма «Час» (М). 22.40 — Новини. (К).

Про можливі зміни в програмі вас повідомлять диктори радіо і телебачення.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

316050 ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи та інших відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОММУНАР», орган Кировоградского обкома ЛКСМУ, г. Кировоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

БК 06481. Індекс 61 197 Зам. № 10760. Тираж 56 300.